

۲۸ ضوابط و مقررات زیباسازی شهری

میلانهای نقش برجسته‌سیمانه (بتنه)

معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سازمان زیباسازی شهر تهران

تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۹۴

نشانی اینترنتی: www.zibhasazi.ir

حق چاپ و تشراین کتاب متعلق به سازمان زیباسازی شهر تهران بوده و هرگونه کپی یا نقل مطالب بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه:	خدادادی، رضا، ۱۳۳۹ -
عنوان نام پدیدآور:	دیوارنگاری نقش برجسته سیمانی (بتنی)/ مؤلف رضا خدادادی؛ [ناظر عالی] معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سازمان زیباسازی شهر تهران. تهران: سپند مینو: سازمان زیباسازی شهر تهران، ۱۳۹۴.
مشخصات نشر:	۱۱۲ص: مصور(رنگی).
مشخصات ظاهری:	سوابق و مقررات زیباسازی شهری؛ [ج] ۲۸.
فروست:	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۹۷-۰۳-۴
شابک:	
وضعیت فهرست‌بندی:	بیبا
موضوع:	زیباسازی شهری -- ایران
موضوع:	نقش دیوار
شناسه افزوده:	سازمان زیباسازی شهر تهران
شناسه افزوده:	سازمان زیباسازی شهر تهران. معاونت توسعه و برنامه‌ریزی
شناسه افزوده:	ضوابط و مقررات زیباسازی شهری؛ [ج] ۲۸.
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۴ ج ۲۸، س ۹۰۵۲/ N
رده‌بندی دیویی:	۷۲۹/۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۴۰۸۱۳۵۰
ناشر:	نشر سپند مینو
چاپ اول:	زمستان ۱۳۹۴
گرافیک و صفحه‌آرایی:	آرمیتا سراج زاهدی
ویراستار:	حسین درزی
چاپ:	اول
شمارگان:	جلد ۱۰۰۰
قیمت:	۷۰۰۰ ریال

فهرست:

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	حوزه کاربرد
۱۶	اهداف
۱۸	۳- تعاریف
۲۹	۴- ضوابط و مقررات
۲۹	۴-۱- ایمن سازی محیط کار
۳۸	۴-۲- آماده سازی سطح
۵۰	۴-۳- زیر سازی سطح
۵۲	۴-۴- مراحل اجرا و نصب
۹۸	بازرسی / نظارت
۹۸	مقبولیت و تایید
۹۸	ضمانت کیفیت و ایمنی دیوارنگاره
۹۹	پیوست: نمونه ی قرارداد داربست

پیشگفتار

ترویج زیبایی تنها یک جریان فکری و عملی نیست، فضیلتی اخلاقی و مدنی است. زیباسازی نیاز همگانی و ضرورت توسعه پایدار و فرایندی است علمی و عملی که کیفیت زندگی را بهبود می بخشد. از پدیده‌هایی که فضای عمومی شهر را زیبا، بانشاط و سرزنده می کند و موجب ارتقاء کیفیت زندگی می شود، آثار و پروژه های هنری و فرهنگی در مقیاس شهری است که امروزه به «هنرهای شهری» و «مهرهای عمومی» شهرت یافته اند. این هنرها که با همکاری مدیران شهری، هنرمندان و اراحان برای پاسخگویی به برخی از نیازهای زیباشناختی، فرهنگی و هنری جوامع شهر پدید می آیند، فرصتی را برای مردم فراهم می کنند که تجارب و احساس تعلق خود را از شهر، که در آن زندگی می کنند به اشتراک بگذارند. بر این اساس «سازمان زیباسازی» به منظور ارتقاء کیفیت بصری و هنری کلان شهر تهران نه تنها طیف متنوع از اشکال هنری و برنامه های فرهنگی را با هدف تحقق «شهر زیبا» مدیریت کرده بلکه با تولید مطالعات نظری در خصوص مباحث هنرهای شهری بر گسترش دانش زیباسازی و تمامی سطوح و بر رعایت نظم و یکپارچگی زیباسازی تاکید داشته است. در این راستا یکی از اقدامات مطالعاتی که در سال های اخیر در دستور کار قرار داشته تدوین مجموعه کتاب هایی با عنوان «ضوابط و مقررات زیباسازی شهری» در حوزه های

متنوع زیباسازی است تا به عنوان دستورالعمل‌های اجرایی و برای پیشگیری از ناهماهنگی‌های هنری و فنی در مناطق بیست و دوگانه‌ی شهر تهران به کار گرفته شود. حتی اطلاعات مفیدی در اختیار علاقمندان ورود به فعالیت‌های زیباسازی قرار دهد. بدیهی است مجموعه‌ی حاضر برآیند ماه‌ها و حتی سال‌ها کار مطالعاتی و برنامه‌ریزی است که بدینوسیله از اساتید، کارشناسان و تمامی همکاران دلسوز قدردانی می‌شود. امید بر آن است در آینده‌ی نزدیک، در تمامی حوزه‌های «هنرهای شهری» و زیباسازی مجموعه‌ای مشابه تهران در اختیار کلیه مراجع ذی‌ربط و علاقمندان قرار گیرد.

دکتر عیسی علیزاده
مدیر عامل زیباسازی شهر تهران

مقدمه

شهر و هنر دو مقوله‌ی جدایی‌ناپذیر و در یک رابطه‌ی همزیستی با یکدیگر گره خورده‌اند. مفهوم جدید «هنر عمومی»^۱ و کاربردهای متعدد آن در فضاهای شهری، نقش آن را در روشنی در حوزه‌ی «محیط‌زیست شهری» آشکار می‌کند. هنر و مداخلات خلاق و راه‌حلی‌های نوآورانه‌ی هنری در عرصه‌های عمومی شهر، نه تنها ابزاری برای تبادل اطلاعات و انگیزش گفت‌وگو در جامعه است، بلکه می‌تواند همچون یک کاتالیزور برای آید، دگرگونی پاره‌ای از بنیادهای زیست‌محیطی را ممکن سازد. این هنرها که با سبک‌های ملی و نظری همراه‌اند، عرصه‌ی گسترده‌ای از ملاحظات زیبایی‌شناسی تا مسائل اجتماعی و مشارکتی را دربر می‌گیرند. از گونه‌های فراگیر هنرهایی که در فضاهای عمومی شهری پدید می‌آیند، می‌توان به «دیوارنگاری» اشاره کرد که در جوامع شهرنواز و رونق و اعتبار بسیاری دارد. دیوارنگاره‌ها با اهداف و رویکردهای متعدد و به توجه به توانایی نفوذ به افکار عمومی، افزون بر اینکه در نمایاندن ایده‌آل‌های معنوی، فرهنگی و اجتماعی نقش مؤثری ایفا می‌کند، شگردی بسیار سودمند در زیباسازی و برپرداختن شهر است. از این روی با توجه به ماهیت و ویژگی‌های تأثیرگذار این هنر شهری و

۱. Public Art: منظور آثار هنری است که برای استفاده عموم مردم در عرصه‌های عمومی شهری اجرا و نصب می‌شوند.

الزامات و ملاحظات کالبدی و غیر کالبدی «تهران»، می‌توان به شکل مناسب و شایسته از «دیوارنگاری» در فضاها و مختلف شهر تهران بهره برد؛ اما به منظور استفاده‌ی مطلوب از این هنر در بهبود کیفیت سیما و منظر شهر تهران، ضمن اینکه فراهم آوردن راهبردها و سیاست‌های زیربنایی الزامی است، باید ملاحظات و نیز در شیوه‌ی «ایجاد دازی»، «طراحی» و «اجرای» دیوارنگاره‌ها، در نظر گرفته شود. بدین لحاظ و در پی‌گیری از ناهماهنگی‌ها، پیروی از یک رویه‌ی نظام‌مند در چارچوب ضوابط و مقررات زیباسازی ضرورتی انکارناپذیر است. در غیر این صورت نه تنها نتایج مطلوب مورد انتظار از دیوارنگاری به دست نمی‌آید، چه بسا بر مشکلات دیداری و زیست‌محیطی شهر تهران خواهد افزود. هرچند تدوین ضوابط برای هنر و هنرآفرینی امری دشوار و در بسیاری موارد ناشدنی است، ولی می‌توان شرایط و مقرراتی را به کار بست که مانع از آشفتگی و ناهنجاری‌های بصری در شهر تهران شود.